

**IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU PRETPRISTUPNIH PROGRAMA
POMOĆI EUROPSKE UNIJE ZA RAZDOBLJE
OD 1. SRPNJA DO 31. PROSINCA 2011. GODINE**

Izvješće o korištenju prepristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2011.

UVOD

Potpisivanjem Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji 9. prosinca 2011. uspješno je okončan proces započet 2005. godine kada je Republika Hrvatska dobila status zemlje kandidatkinje. U navedenom periodu na raspolaganju su bila sredstva iz prve generacije prepristupnih programa (CARDS, PHARE, ISPA, SAPARD), a od 2007. godine i druga generacija prepristupnih programa (IPA).

Izvješćem je obuhvaćena provedba prepristupnih programa prve generacije CARDS 2004, PHARE 2006 i ISPA koji su završili 31. prosinca 2011., provedba svih komponenti IPA programa, pripreme za korištenje europskih fondova, obrazovne aktivnosti te nepravilnosti.

Nakon parlamentarnih izbora u prosincu 2011. proveden je proces preustroja državne uprave, što je dovelo do promjena u ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Navedenim promjenama obuhvaćena su i tijela i institucije koje provode prepristupne programe u Republici Hrvatskoj. S obzirom da je do promjena došlo pri kraju izvještajnog razdoblja, u ovom izvješću zadržani su stari nazivi tijela i institucija koje čine operativnu strukturu pojedinih komponenti IPA programa. Sve nastale promjene bit će obuhvaćene sljedećim izvješćem za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. godine.

1. DOZNAČENA SREDSTVA

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. Europska komisija je na račun Nacionalnog fonda doznačila 76,14 milijuna eura. Sredstva su doznačena za program ISPA i IPA komponente I, II, III, IV i V.

Ukupno je u izvještajnom razdoblju krajnjim korisnicima i ugovarateljima plaćeno 56,88 milijuna eura, dok je od početka provedbe ukupno plaćeno 367,85 milijuna eura.

U **Prilogu 1.** dana je tablica s pregledom traženih i dobivenih sredstava od Europske komisije te izvršenih plaćanja po programima do 31. prosinca 2011. godine.

2. STANJE PROVEDBE PROGRAMA CARDS 2004, PHARE 2006 I ISPA NA DAN 31. PROSINCA 2011.

2.1. CARDS 2004

Kroz program CARDS 2004 ugovoreni su projekti u iznosu od 44,07 milijuna eura. Rok za izvršenje svih plaćanja istekao je 31. prosinca 2011. **U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. nije bilo isplata po ovom programu**, dok je od početka programa ukupno isplaćeno 41,48 milijuna eura ili 94,13% ugovorenog iznosa.

2.2. PHARE 2006

PHARE 2006 se sastoji od Nacionalnog programa, programa prekogranične suradnje s Mađarskom i Slovenijom, programa prekogranične suradnje s Italijom i programa pomoći u području nuklearne sigurnosti. Ukupno je za sve PHARE 2006 programe ugovoreno 85,22% dodijeljenih sredstava. Rok za plaćanje za PHARE 2006 Nacionalni program je istekao 30. studenoga 2011.

U izvještajnom razdoblju u provedbi PHARE 2006 Nacionalnog programa isplaćeno je 1,03 milijuna eura, dok je ukupno od početka programa do 31. prosinca 2011. isplaćeno 42,11 milijuna eura ili 94,12% ugovorenog iznosa.

U **Prilogu 2.2.1** dana je tablica s financijskim statusom projekata iz PHARE 2006 Nacionalnog programa s prikazom dodijeljenih sredstava po projektima i korisnicima, a u **Prilogu 2.2.2** tablica s pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) iz navedenog programa.

2.3. ISPA

Kroz program ISPA financiralo se šest mjera prikazanih u tablici u nastavku kojima je rok prihvatljivosti troškova za EU financiranje istekao 31. prosinca 2011.

Tablica 1: Popis mjera sufinanciranih iz ISPA programa

(u milijunima eura)

Naziv mjere	Ukupna vrijednost	ISPA udio	ISPA udio (%)
Program za vode i otpadne vode Karlovac	36,00	22,50	62,50%
Obnova željezničke pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica	60,18	28,79	48,00%
Regionalni centar za gospodarenje otpadom „Bikarac” u Šibensko-kninskoj županiji	8,82	6,00	68,00%
Priprema liste projekata u sektoru prometa	0,74	0,48	65,00%
Priprema liste projekata u sektoru zaštite okoliša	1,33	0,97	72,80%
Tehnička pomoć SAFU i Nacionalnom ISPA koordinatoru	0,26	0,26	100,00%
UKUPNO	107,34	59,00	54,97%

Izvor: Ministarstvo financija

U izvještajnom razdoblju potpisano je sedam ugovora:

- a) jedan ugovor u okviru projekta „Priprema liste projekata u sektoru zaštite okoliša“ u ukupnom iznosu 0,19 milijuna eura, s udjelom EU financiranja od 0,14 milijuna eura,
- b) šest ugovora u okviru projekta „Regionalni centar za gospodarenje otpadom „Bikarac“ u Šibensko-kninskoj županiji“ u ukupnom iznosu 1,44 milijuna eura, s udjelom EU financiranja od 0,98 milijuna eura.

Ukupno je od početka programa do 31. prosinca 2011. sklopljeno 28 ugovora za usluge, radove i nabavu roba s udjelom financiranja iz programa ISPA u iznosu 57,49 milijuna eura ili 97,44% dodijeljenih sredstava, uz ostvarene uštede u ugovaranju od 1,87 milijuna eura, ili 1,75%.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. isplaćeno je 13,72 milijuna eura, dok je od početka programa ukupno isplaćeno 50,45 milijuna eura ISPA sredstava ili 87,75% ugovorenog iznosa.

- A. Unutar mjere „Program za vode i otpadne vode u Karlovcu“ natječaj o nabavi laboratorijske opreme objavljen je 27. srpnja 2011. godine. Natječaj o nabavi opreme za tehničku potporu objavljen je 9. prosinca 2011. godine. U tijeku je provedba ugovora o izgradnji i obnovi vodovodnog i kanalizacijskog sustava grada Karlovca, kao i o izgradnji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, čiji se završetak uskoro očekuje. Završena je provedba ugovora o tehničkoj pomoći.
- B. Unutar mjere „Obnova željezničke pruge na dionici Vinkovci–Tovarnik–državna granica“ provedba ugovora o obnovi sustava signalizacije završila je u rujnu 2011. godine te su završna plaćanja izvršena u prosincu 2011.
- C. Unutar mjere „Regionalni centar za upravljanje otpadom u Bikarcu u Šibensko-kninskoj županiji“ završena je provedba ugovora za izgradnju Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Bikarac, ugovora o odnosima s javnošću i ugovora o nabavi opreme za skupine opreme broj 2, 3, 4 i 5. Ugovor o građevinskim radovima na odlagalištu Pirovac potpisan je 14. prosinca 2011. godine.
- D. Unutar mjere „Priprema liste projekata za Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) u sektoru prometa“ uspješno su provedena i plaćena oba predviđena ugovora. Pripremljene su studija izvedivosti i ocjena utjecaja na okoliš modernizacije na željezničkom koridoru X; studija izvedivosti, ocjena utjecaja na okoliš i nacrt IPA projektne aplikacije za Obnovu i rekonstrukciju pruge na dionici Okučani-Novska te studija pristupačnosti željezničke infrastrukture na X. paneuropskom koridoru za osobe s invaliditetom.
- E. Unutar mjere „Priprema liste projekata za Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) u sektoru zaštite okoliša“ uspješno su provedena i plaćena dva predviđena ugovora kroz koje je pripremljena natječajna dokumentacija za IPA projekte Županijski centri za gospodarenje otpadom Marišćina i Kaštijun; studije izvedivosti, ocjene utjecaja na okoliš i projektne aplikacije za projekte gradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Đakovo i Nova Gradiška. U lipnju i kolovozu 2011. sklopljena su dva okvirna ugovora za pripremu projektne

dokumentacije i aplikacija za projekte vodoopskrbe u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i Koprivničko-križevačkoj županiji.

3. STANJE PROVEDBE PRETPRISTUPNOG PROGRAMA POMOĆI IPA

U okviru programa IPA u tijeku je ugovaranje i provedba ugovora za sve komponente : IPA I – Pomoć u tranziciji i jačanje institucija, IPA II – Prekogranična suradnja, IPA III – Regionalni razvoj, IPA IV – Razvoj ljudskih potencijala i IPA V – Ruralni razvoj (IPARD).

Tablica 2: Financijski pregled pretpristupnog programa IPA, komponente I – V na dan 31.12.2011.

	IPA I 2007*	IPA I 2008*	IPA I 2009*	IPA I 2010*	IPA II 2007 - 2008	IPA II 2009	IPA III 2007– 2011	IPA IV 2007– 2011	IPA V 2007 – 2011
DODIJELJENA SREDSTVA	44.554.000,00	41.374.000,00	42.101.430,00	38.623.458,00	5.359.100,00	2.760.202,00	257.350.000,00	69.977.000,00	129.400.000,00
UGOVORENA SREDSTVA	41.426.849,63	35.183.082,03	14.885.954,91	10.442.685,00	4.997.546,90	472.357,20	90.797.419,42	34.564.732,72	19.886.400,31
UGOVORENO/ DODIJELJENO	92,98%	85,04%	35,36%	27,04%	93,25%	17,11%	35,28%	49,39%	15,37%
PRIMLJENA SREDSTVA OD EK	39.354.662,63	28.532.970,86	16.145.435,03	10.520.511,61	4.607.495,91	708.060,60	63.223.663,60	22.235.367,04	24.965.534,29
PLAĆENO KRAJNJIM KORISNICIMA	30.475.335,49	17.620.597,00	8.000.613,83	9.802.433,31	3.104.003,41	282.032,99	30.455.828,44	24.950.907,14	2.286.144,73
PLAĆENO/ UGOVORENO	73,56%	50,08%	53,75%	93,87%	62,11%	59,71%	33,54%	72,19%	11,50%

(u eurima)

Izvor: Ministarstvo financija

* ukupno ugovorena i isplaćena sredstva obuhvaćaju i članarine za Programe EU-a

** Iznos ukupno ugovorenih sredstava za IPA I 2007 manji je nego u proteklom izvješću zbog izmjena ugovora tijekom implementacije

3.1 IPA KOMPONENTA I - POMOĆ U TRANZICIJI I JAČANJE INSTITUCIJA

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, zaduženog za koordinaciju pripreme projektnih prijedloga te praćenje i vrednovanje programa, i od Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije kao provedbenog tijela i korisničkih institucija državne i javne uprave.

U okviru IPA Komponente I u tijeku su natječajni postupci i provedba projekata te se provode sve potrebne aktivnosti vezane za dobivanje dozvole za rad u sustavu bez prethodne kontrole Delegacije EU.

U okviru IPA Komponente I sufinanciraju se članarine za sudjelovanje Republike Hrvatske u programima i agencijama EU što je opisano u točki 3.7. Programi Unije.

3.1.1 IPA I 2007

Dodijeljena sredstva za IPA Komponentu I za 2007. godinu iznose 39,95 milijuna eura¹. Ugovaranje je završilo 17. studenoga 2010., s najvišom stopom ugovaranja u odnosu na prethodne programe pomoći (92,25%). Krajnji rok za završetak provedbe projekata je 17. studenoga 2012., a za plaćanja 17. studenoga 2013.

Program obuhvaća 15 projekata s 51 komponentom za koje su potpisana 73 ugovora.

Provedba je u tijeku te je **u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. isplaćeno 2,52 milijuna eura**, dok je od početka programa do 31. prosinca 2011. ukupno isplaćeno 26,20 milijun eura IPA sredstava ili 71,15% ugovorenog iznosa.

Financijski status projekata do 31.12.2011. programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2007 nalazi se u **Prilogu 3.1.1.**

3.1.2 IPA I 2008

Dodijeljena sredstva za IPA Komponentu I za 2008. godinu iznose 35,79 milijuna eura². Rok za ugovaranje je 5. lipnja 2012., krajnji rok za završetak provedbe je 5. lipnja 2014., a za plaćanja 5. lipnja 2015. Ukupno je do 31. prosinca 2011. ugovoreno 36,61 milijuna eura što čini 82,71% ukupno dodijeljenih sredstava.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. ugovoreno je 12,21 milijuna eura odnosno 34,10% ukupno dodijeljenih sredstava.

Zaključno s 30. prosincem 2011., u fazi provođenja postupka odabira je ukupno 2,54 milijuna eura, odnosno 7,09% alociranih sredstava, dok 2,03 milijuna eura, odnosno

¹ Ukupno dodijeljena sredstva od 44,55 milijuna eura umanjena za 4,60 milijuna eura koji su namijenjeni za troškove sudjelovanja RH u programima i agencijama EU

² Ukupno dodijeljena sredstva od 41,37 milijuna eura umanjena za 5,57 milijuna eura koji su namijenjeni za troškove sudjelovanja RH u programima i agencijama EU

5,67% alokacije odnosi se na ponovljena nadmetanja/nadmetanja koja je još potrebno pokrenuti u predstojećem razdoblju. Ostvarene su uštede u iznosu 1,62 milijuna eura, odnosno 4,53%.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. isplaćeno je 6,91 milijuna eura, dok je od početka programa do 31. prosinca 2011. ukupno isplaćeno 12,43 milijuna eura IPA sredstava ili 42,00% ugovorenog iznosa.

Financijski status projekata do 31.12.2011. programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2008 nalazi se u **Prilogu 3.1.2.1.**

U **Prilogu 3.1.2.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) iz programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2008.

3.1.3 IPA I 2009

Dodijeljena sredstva za IPA Komponentu I za 2009. godinu iznose 36,80 milijuna eura³. Krajnji rok za potpisivanje ugovora je 5. svibnja 2013., za završetak provedbe svih ugovora 5. svibnja 2015., a za izvršenje plaćanja 5. svibnja 2016.

Program IPA I 2009 obuhvaća 18 projekata koji se sastoje od 41 komponente za financiranje nabave opreme, pružanja usluga tehničke pomoći, provedbe *twinning* ugovora, izvođenje radova, te dodjelu bespovratnih sredstava. Također je odobreno 14 projekata pod nazivom „*Instrument za pripremu projekata i jačanje administrativnih kapaciteta*“ u vrijednosti 5,93 milijuna eura, odnosno 16,11 % dodijeljenih sredstava.

Ukupno je do 31. prosinca 2011. ugovoreno 9,58 milijuna eura ili 26,03% dodijeljenih sredstava. **U izvještajnom razdoblju ugovoreno je 9,20 milijuna eura, odnosno 25,00% dodijeljenih sredstava, a isplaćeno je 2,89 milijuna eura IPA sredstava ili 29,26% ukupno ugovorenog iznosa.**

Zaključno s 31. prosinca 2011., u zadnjoj fazi ugovaranja (poslane obavijesti o dodjeli ugovora/ugovori poslani na potpis) je 10,01 milijuna eura ili 27,20% dodijeljenih sredstava. U fazi provođenja postupka odabira je ukupno 9,52 milijuna eura, odnosno 25,86% dodijeljenih sredstava, dok se 4,70 milijuna eura, odnosno 12,77% dodijeljenih sredstava odnosi na ponovljena nadmetanja i nadmetanja koja će se pokrenuti u predstojećem razdoblju. Ostvarene su uštede u iznosu 2,99 milijuna eura, odnosno 8,14%.

Financijski status projekata do 31.12.2011. programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2009 nalazi se u **Prilogu 3.1.3.1.**

U **Prilogu 3.1.3.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) iz programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2009.

³ Ukupno dodijeljena sredstva od 42,10 milijuna eura umanjena za 5,30 milijuna eura koji su namijenjeni za troškove sudjelovanja RH u programima i agencijama EU.

3.1.4 IPA I 2010

Financijski sporazum o dodjeli sredstava iz programa IPA I 2010 potpisan je 7. travnja 2011. Dodijeljena sredstva iznose 31,18⁴ milijuna eura. Krajnji rok za potpisivanje ugovora je 7. travnja 2013., rok za završetak provedbe svih ugovora je 7. travnja 2015., a za izvršenje plaćanja 7. travnja 2016.

Ukupno je do 31. prosinca 2011. ugovoreno 3,00 milijuna eura ili 9,62% dodijeljenih sredstava, a **isplaćeno je 2,40 milijuna eura IPA sredstava ili 80,00% ukupno ugovorenog iznosa.**

Do 31. prosinca 2011. na odobrenje je poslana natječajna dokumentacija za projekte u iznosu od 8,08 milijuna eura, odnosno 25,91% dodijeljenih sredstava. U istom razdoblju pokrenuto je nadmetanje za projekte u iznosu od 5,77 milijuna eura, odnosno 18,51% dodijeljenih sredstava. Projekti u iznosu od 1,99 milijuna eura, odnosno 6,37 % dodijeljenih sredstava nalaze se u završnoj fazi ugovaranja (ugovori poslani na potpis). Ostali projekti nalaze se u različitim fazama pripreme natječajne dokumentacije.

Program IPA I 2010 obuhvaća 11 projekata koji se sastoje od 24 komponente za financiranje nabave opreme, pružanje usluga tehničke pomoći, provedbu „twinning“ ugovora te dodjelu bespovratnih sredstava. Od ukupno dodijeljenih 31,18 milijuna eura IPA sredstava za 11 navedenih projekata na raspolaganju je 27,61 milijun eura, odnosno 88,55% dodijeljenih sredstava. Sredstva dodijeljena u okviru projekta pod nazivom „*Fleksibilni instrument za jačanje administrativnog kapaciteta*“ iznose 3,57 milijuna eura, odnosno 11,45% dodijeljenih sredstava.

Financijski status projekata do 31.12.2011. u okviru programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2010 nalazi se u **Prilogu 3.1.4.1**, a u **Prilogu 3.1.4.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) iz programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2010.

3.1.5 IPA I 2011

U okviru programa IPA I 2011 na raspolaganju je 26,77⁵ milijuna eura. Financijska odluka za IPA I 2011 potpisana je od strane Europske komisije u studenom 2011. godine. Finalne verzije projektnih sažetaka zaprimljene su krajem istog mjeseca 2011. te su izvršene detaljne analize kako bi se što prije moglo krenuti s pripremom natječajne dokumentacije. U prosincu 2011. godine pripremljen je plan nabave koji će u narednom razdoblju biti usuglašen s Delegacijom Europske unije.

Program IPA I 2011 obuhvaća 8 projekata koji se sastoje od 19 komponenata za financiranje izvođenja radova, nabave opreme, pružanje usluga tehničke pomoći,

⁴ Ukupna alokacija od 39,48 milijuna eura IPA sredstava umanjena za 7,44 milijuna eura koji su alocirani za troškove sudjelovanja RH u programima i agencijama EU te za 0,86 milijuna eura namijenjenih području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja.

⁵ Ukupna alokacija od 33,83 milijuna eura IPA sredstava umanjena je za 7,06 milijuna eura koji su alocirani za troškove sudjelovanja RH u programima i agencijama EU.

provedbu „twinning“ ugovora te dodjelu bespovratnih sredstava. Od ukupno dodijeljenih 26,77 milijuna eura IPA sredstava za 8 navedenih projekata na raspolaganju je 24,03 milijun eura, odnosno 89,76% dodijeljenih sredstava. Sredstva dodijeljena u okviru projekta pod nazivom „*Fleksibilni instrument za jačanje administrativnog kapaciteta*“ iznose 2,74 milijuna eura, odnosno 10,24% dodijeljenih sredstava.

3.2 IPA KOMPONENTA II – PREKOGRANIČNA SURADNJA

Operativnu strukturu zaduženu za provedbu ovog programa čine Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva zaduženo za upravljanje programom i Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske kao provedbeno tijelo.

Glavni cilj prekograničnih programa je potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava te razvoj zajedničkog prekograničnog djelovanja radi revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša te jačanja socijalne kohezije. Dodatni je cilj programa izgradnja kapaciteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za upravljanje EU programima te priprema za upravljanje budućim programima prekogranične suradnje unutar strukturnih fondova Europske unije.

U drugoj polovini 2011. godine objavljeni su drugi pozivi za dodjelu bespovratnih sredstava za sva tri programa prekogranične suradnje s državama nečlanicama, i to za alokacije za 2009., 2010. i 2011. godinu. Za program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija poziv je objavljen 18.08.2011. te je zatvoren 15.11.2011. Za program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina poziv je objavljen 5.9.2011. te je zatvoren 5.12.2011. Za program prekogranične suradnje Hrvatska – Crna Gora poziv je objavljen 15.12.2011. te je u tijeku prikupljanje projektnih prijedloga.

Prekogranični programi s državama nečlanicama EU

Do 31. prosinca 2011. iz **IPA II 2007** završena su tri projekta tehničke pomoći za svaki od tri prekogranična programa (Hrvatska – Srbija, Hrvatska – BiH i Hrvatska – Crna Gora). Njihova je ugovorena vrijednost **0,22 milijuna eura** te su po njima izvršena plaćanja u vrijednosti od **0,18 milijuna eura**. Od ostatka predviđenog za dodjelu bespovratnih sredstava u prethodnim je izvještajnim razdobljima ugovoreno ukupno 16 projekata vrijednosti **1,97 milijuna eura**. Za sve su projekte izvršena plaćanja predujma u prethodnom izvještajnom razdoblju u iznosu od **1,14 milijuna eura**.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. završeni su projekti tehničke pomoći u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina i Hrvatska – Crna Gora iz **IPA II 2008**. Njihova vrijednost, zajedno s projektom tehničke pomoći u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija iz **IPA II 2008**., završenima u prethodnom izvještajnom razdoblju, iznosi **0,22 milijuna eura**. **Do 31. prosinca 2011.** izvršeno je i završno plaćanje za projekt tehničke pomoći u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina u iznosu **0,02 milijuna eura**. Od ostatka predviđenog za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru sva tri programa prekogranične suradnje s državama nečlanicama u prethodnim je izvještajnim

razdobljima ugovoreno 13 projekata vrijednosti **1,69 milijuna eura**. Za sve je ugovorene projekte u prethodnom izvještajnom razdoblju izvršeno plaćanje predujma u iznosu **0,91 milijuna eura**. U sljedećem se izvještajnom razdoblju očekuje ugovaranje još jednog projekta u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina (s obzirom da je jedan ugovor raskinut zbog odustajanja prekograničnog partnera s bosansko-hercegovačke strane).

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. ugovoreni su projekti tehničke pomoći za sva tri programa prekogranične suradnje s državama nečlanicama iz **IPA II 2009.** ukupne vrijednosti **0,22 milijuna eura**.

U **Prilogu 3.2.1** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2007 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U **Prilogu 3.2.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2007 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Crne Gore.

U **Prilogu 3.2.3** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2007 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Srbije.

U **Prilogu 3.2.4** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2008 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U **Prilogu 3.2.5** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2008 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Crne Gore.

U **Prilogu 3.2.6** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2008 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Srbije.

U **Prilogu 3.2.7** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2009 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U **Prilogu 3.2.8** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2009 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Crne Gore.

U **Prilogu 3.2.9** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2009 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Srbije.

Transnacionalni programi

Za Transnacionalne programe Jugoistočna Europa i Mediteran u sklopu **IPA II 2007** sva četiri predviđena ugovora potpisana su u prethodnim izvještajnim razdobljima u ukupnom iznosu od **0,40 milijuna eura** te su izvršena plaćanja predujmova u iznosu od **0,24 milijuna eura** te jedno međuplaćanje u iznosu od **0,01 milijun eura**. U **razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011.** izvršeno je jedno međuplaćanje u iznosu od **0,03 milijuna eura**. Za sredstva iz **IPA II 2008** za transnacionalne programe Jugoistočna Europa i Mediteran u prethodnim izvještajnim razdobljima potpisano je svih 8 predviđenih ugovora, u ukupnom iznosu od **0,50 milijuna eura** te su za njih izvršena plaćanja predujmova u iznosu od 0,40 milijuna eura.

U izvještajnom razdoblju u okviru Transnacionalnog programa Jugoistočna Europa iz sredstava dodijeljenih u sklopu **IPA II 2009** potpisan je jedan ugovor vrijednosti **0,12 milijuna eura**. U sljedećem se izvještajnom razdoblju u sklopu istog programa očekuje ugovaranje još dva projekta.

U okviru Transnacionalnog programa Mediteran iz sredstava dodijeljenih u sklopu **IPA II 2009** u prethodnom su izvještajnom razdoblju ugovorena tri projekta vrijednosti **0,13 milijuna eura** te su za njih izvršena plaćanja predujmova u iznosu od **0,11 milijuna eura**.

U **Prilogu 3.2.10** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2007 Transnacionalnog programa suradnje „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“.

U **Prilogu 3.2.11** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2008 Transnacionalnog programa „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“.

U **Prilogu 3.2.12** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA II 2009 Transnacionalnog programa „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“.

Tablica 3: Financijski pregled IPA Komponente II na dan 31.12.2011.

(u eurima)

	IPA II 2007 Cro-Ser	IPA II 2008 Cro-Ser	IPA II 2009 Cro-Ser	IPA II 2007 Cro- Mne	IPA II 2008 Cro- Mne	IPA II 2009 Cro- Mne	IPA II 2007 Cro-BiH	IPA II 2008 Cro-BiH	IPA II 2009 Cro-BiH	IPA II 2007 SEE&M ED	IPA II 2008 SEE&M ED	IPA II 2009 SEE&M ED
DODIJELJENA SREDSTVA	800.000,00	800.000,00	800.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	453.020,00	506.080,00	560.202,00
UGOVORENA SREDSTVA	799.289,57	799.340,44	79.350,00	396.541,50	399.949,61	39.996,00	996.640,32	710.348,06*	100.000,00	394.243,60	501.193,80	253.011,20**
UGOVORENO/ DODIJELJENO	99,91%	99,92%	9,92%	99,14%	99,99%	10%	99,66%	71,03%	10%	87,03%	99,03%	45,16%
PRIMLJENA SREDSTVA OD EK	759.325,09	759.373,42	240.000,00	376.714,43	259.967,25	0,00	946.808,30	650.000,00	300.000,00	374.531,42	480.776,00	168.060,80
PLAĆENO KRAJNJI KORISNICIMA	452.059,80	460.781,10	63.480,00	252.405,36	215.273,51	31.996,80	611.067,73	429.152,32	80.000,00	282.308,55	400.955,04	106.556,19
PLAĆENO/ UGOVORENO	56,56%	57,65%	80%	63,65%	53,83%	80%	61,31%	60,41%	80%	71,61%	80,00%	42,12%

Izvor: Ministarstvo financija

* Za prekogranični program Hrvatska-BiH proces ugovaranja nije završen. S obzirom da je jedan ugovor raskinut, potpisat će se novi ugovora s grant korisnikom s rezervne liste.

** Za Transnacionalni program Mediteran proces ugovaranja je završen (ugovorena su tri projekta). Ostatak dodijeljenih sredstava predviđen je za program Jugoistočna Europa, do 31.12.2011. ugovoren je jedan projekt, a očekuje se ugovaranje još dva projekta.

3.3 IPA KOMPONENTA III – REGIONALNI RAZVOJ

U okviru IPA Komponente III Regionalni razvoj u tijeku su natječajni postupci i provedba projekata te aktivnosti vezane za dobivanje dozvole za rad u sustavu bez prethodne kontrole Delegacije EU.

3.3.1. IPA Komponenta IIIa – Regionalni razvoj: Operativni program „Promet“

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture zaduženog za upravljanje, te provedbenih tijela (HŽ Infrastruktura d.o.o. i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije).

IPA sredstva dodijeljena za Operativni program „Promet“ iznose 96,70 milijuna eura.

Ukupno je do 31. prosinca 2011. ugovoreno 15,34 milijuna eura IPA sredstava, što čini 16% dodijeljenih sredstava, a ukupno je do kraja 2011. plaćeno 7,17 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 47% ugovorenih sredstava.

U području željezničkog prometa većina aktivnosti u drugoj polovini 2011. godine bila je usmjerena na provođenje natječaja i ugovaranje velikog infrastrukturnog projekta „Rehabilitacija pruge na dionici Okučani-Novska“ te dva ugovora za usluge pripreme projektne i ostale tehničke dokumentacije za buduće infrastrukturne projekte „Izgradnja nove dvostruke pruge na relaciji Goljak - Skradnik“ i „Nadogradnja, izgradnja nove dvokolosiječne željezničke pruge te drugog kolosijeka na dionici željezničke pruge Hrvatski Leskovac - Karlovac“ za koje se potpisivanje ugovora očekuje sredinom 2012. godine. Ugovori o provedbi velikog infrastrukturnog projekta „Sustav signalno-sigurnosnih uređaja na zagrebačkom Glavnom kolodvoru“ potpisani su 2010. godine te je u prvoj polovini 2011. izrađen dizajn i konačno projektno rješenje. Radovi su započeli u srpnju 2011. godine.

U području unutarnjih plovnih putova tijekom 2011. bila su u provedbi tri okvirna ugovora o procjeni opravdanosti investicije i pregleda postojeće dokumentacije te izradu smjernica za nadopunu postojeće projektne dokumentacije za buduće projekte: „Obnova i unaprjeđenje plovnog puta rijeke Save“, „Obnova luke Vukovar - Nova luka Istok“ i „Obnova južne obale riječne luke Osijek“.

U **Prilogu 3.3.1** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata – IPA Komponenta IIIa.

3.3.2 IPA Komponenta IIIb – Regionalni razvoj: Operativni program „Zaštita okoliša“

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Hrvatskih voda te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.

IPA sredstva dodijeljena za Operativni program „Zaštita okoliša“ iznose 96,70 milijuna eura za razdoblje 2007.-2011.

Ukupno je do 31. prosinca 2011. ugovoreno 54,99 milijuna eura IPA sredstava što čini 57% dodijeljenih sredstava, a ukupno je do kraja 2011. plaćeno 11,26 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 20% ugovorenih sredstava.

U području gospodarenja otpadom za velike infrastrukturne projekte „Županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina“ i „Županijski centar za gospodarenje otpadom Kaštijun“, Europska komisija odobrila je u ožujku 2011. povećanje IPA sufinanciranja te su u prosincu 2011. za oba projekta potpisani ugovori za izvođenje radova, u ukupnoj vrijednosti od 59,06 milijuna eura.

Krajem 2011. godine natječajni postupak za pripremu dokumentacije za sanaciju visoko-onečišćene lokacije jame Sovjak bio je u završnoj fazi, dok je prva faza natječajnog postupka za ugovor za pripremu dokumentacije za izgradnju tri županijska centra za gospodarenje otpadom bila završena.

U području gospodarenja vodama u provedbi su tri projekta izgradnje vodno-komunalne infrastrukture: „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Slavenskog Broda“, „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Knina“ i „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Drniša“. Za navedene projekte do kraja 2011. godine zaključeni su svi ugovori planirani za to razdoblje te je u 2012. godini preostalo zaključivanje jednog ugovora za nabavu opreme manje vrijednosti.

Projektne prijave za dva velika infrastrukturna projekta dostavljene su Europskoj komisiji na odobrenje: „Program za otpadne vode Sisak“ (ukupno procijenjene vrijednosti 32,71 milijuna eura) i „Sustav odvodnje s uređajima za pročišćavanje otpadnih voda grada Poreča“ (ukupno procijenjene vrijednosti 58,32 milijuna eura).

Osim navedenih projekata, u području gospodarenja vodama priprema se još 37 projekata izgradnje vodno-komunalne infrastrukture, od kojih će sukladno raspoloživim IPA sredstvima biti moguće financirati projekte koji do polovice 2013. godine budu u potpunosti spremni, dok se ostali planiraju financirati sredstvima strukturnih fondova. Od većih projekata u visokom stupnju spremnosti izdvajaju se sustav vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda grada Osijeka, Vukovara i Čakovca.

U **Prilogu 3.3.2** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata – IPA Komponenta IIIb.

3.3.3 IPA Komponenta IIIc – Regionalni razvoj: Operativni program „Regionalna konkurentnost“

Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program „ Regionalna konkurentnost“ za razdoblje od 2007.-2011. godine iznose 64 milijuna eura.

Ukupno je do 31. prosinca 2011. ugovoreno 20,47 milijuna eura IPA sredstava što čini 32% dodijeljenih sredstava, a ukupno je do kraja 2011. plaćeno 12,03 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 59% ugovorenih sredstva.

U području izgradnje poslovne infrastrukture u tijeku je provedba 6 ugovora o dodjeli bespovratne pomoći jedinicama lokalne samouprave u ukupnom iznosu od 5,08 milijuna eura, kao i projekta tehničke pomoći kojem je svrha pružanje pomoći u provedbi projekata. Završen je postupak ocjenjivanja projektnih prijedloga pristiglih u okviru drugog poziva za dostavu prijedloga projekata sheme dodjele bespovratne pomoći za poslovnu infrastrukturu. Jedan ugovor potpisan je 31.12.2011. godine u ukupnom iznosu od 1,39 milijuna eura, dok se zaključivanje dodatnih 17 ugovora očekuje u prvom tromjesečju 2012. godine.

U području jačanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva u provedbi su ugovori o pružanju usluga za: poboljšanje administrativne učinkovitosti na nacionalnoj razini; program poboljšanja poslovne konkurentnosti putem *e-business* usluga; izgradnju kapaciteta stručnjaka za obavljanje poslovnih usluga i ustanova zaduženih za pružanje potpora u poslovanju; promoviranje i pružanje savjetodavnih usluga malim i srednjim poduzetnicima; razvoj investicijskog okruženja te pružanje potpore razvoju klastera. Pripremljena je i natječajna dokumentacija za projekt dodjele bespovratnih sredstava u svrhu pružanja potpore za povećanje konkurentnosti hrvatskih malih i srednjih poduzetnika te je poziv za dostavu projektnih prijedloga objavljen 19. prosinca 2011. godine, a počela je i priprema natječajne dokumentacije za projekt BIZIMPACT II za koji se objava natječaja očekuje početkom 2012.

U tijeku je i provedba pet ugovora sklopljenih s fakultetima i institutima iz sheme dodjele bespovratne pomoći u okviru projekta Fond za ulaganje u znanost i inovacije u iznosu

2,62 milijuna eura IPA sredstava te projekt tehničke pomoći kojem je svrha pružanje pomoći u provedbi projekata.

Europska komisija odobrila je 20. svibnja 2011. nastavak projekta Fond za ulaganje u znanost i inovacije (faza II) ukupne vrijednosti 6,7 milijuna eura u što su uključena i sredstva u iznosu od 2,4 milijuna eura koja nisu ugovorena u sklopu drugog roka prvog poziva sheme dodjele bespovratnih sredstava iz Fonda za ulaganje u znanost i inovacije.

U siječnju 2011. Europska komisija odobrila je veliki infrastrukturni projekt izgradnje i pokretanja Inkubacijskog centra za bio-znanosti i komercijalizaciju tehnologija-BIOCentar te je u drugoj polovici 2011. godine objavljen natječaj za izvođenje radova. Projekt BIOCentar će osigurati infrastrukturu i pristup uslugama razvoja tehnologije, proizvoda i poslovanja za sektore s visokom dodanom vrijednošću iz područja bioznanosti (biotehnologija, farmacija, medicina, biologija i dr.) te na taj način omogućiti i ubrzati razvoj malih i srednjih poduzeća utemeljenih na znanju. Predviđena vrijednost projekta je 13,92 milijuna eura IPA sredstava.

U dijelu Operativnog programa koji se odnosi na tehničku pomoć operativnoj strukturi za provedbu i upravljanje programom u tijeku je provedba jednog projekta u ukupnom iznosu od 1,6 milijuna eura.

U **Prilogu 3.3.3.1** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata – IPA Komponenta IIIc.

U **Prilogu 3.3.3.2** dana je tablica s pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratne pomoć) do 31.12.2011. iz programa IPA Komponenta IIIc.

U **Prilogu 3.3.3.3** dana je tablica s pregledom korisnika bespovratnih sredstava za projekte financirane iz IPA IIIc programa po županijama.

3.4 IPA KOMPONENTA IV – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Operativna struktura zadužena za provedbu Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ sastoji se od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (kao tijela nadležnog za Operativni program i kao tijela nadležnog za prioritet/mjeru), Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (kao tijela nadležnog za prioritet/mjeru), Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (kao tijela nadležnog za prioritet/mjeru), Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih kao provedbenih tijela.

Ova komponenta uključuje mjere koje će unaprijediti sustavne i administrativne kapacitete na području obrazovanja, zapošljavanja i socijalne uključenosti skupina i pojedinaca u nepovoljnom položaju te umreženje s partnerima iz nevladinog sektora.

Ujedno, kao preteča Europskog socijalnog fonda, financira projekte na području socijalne kohezije u svrhu ostvarivanja ciljeva Europske strategije za zapošljavanje.

Cilj Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala je povećanje broja novih i kvalitetnijih radnih mjesta, odnosno privući i zadržati što više ljudi u zaposlenosti

povećavajući ulaganja u ljudski kapital, jačajući socijalno uključivanje i promičući prilagodljivost radnika.

Potencijalni korisnici su tijela državne uprave, javne ustanove, socijalni partneri i nevladine udruge.

Korisnici bespovratnih sredstava dolaze iz privatnog, civilnog i javnog sektora te uključuju trgovačka društva, pučka učilišta, obrazovne ustanove, nevladine udruge, lokalne i područne razvojne agencije i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ukupno je za razdoblje 2007.-2011. u ovoj Komponenti raspoloživo 82,4 milijuna eura, od čega su 69,98 milijuna eura IPA sredstava.

Ukupno je do 31. prosinca 2011. ugovoreno 40,66 milijuna eura, od čega je 34,56 milijuna eura IPA sredstava što čini 49,39% dodijeljenih sredstava za razdoblje 2007.-2011.

Ukupno je plaćeno 29,40 milijuna eura, od čega je 24,95 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 72,30% ugovorenih sredstava.

N+3 zahtjev koji je trebalo ispuniti do kraja 2011. da ne dođe do automatskog gubitka sredstava iznosio je 12,59 milijuna eura, a ostvareno je (certificirano) do kraja 2011. godine 14,68 milijuna eura EU sredstava što je za 2,1 milijuna eura više nego utvrđeni N+3 zahtjev.

U provedbi je 157 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u sklopu 8 dodjela bespovratnih sredstava, ukupne vrijednosti od 19,12 milijuna eura, od čega su 16,3 milijuna eura IPA sredstava.

Također, do kraja 2011. godine sklopljeno je 14 ugovora o uslugama ukupne vrijednosti 18,46 milijuna eura, od čega su 15,7 milijuna eura IPA sredstva. Za 6 ugovora u vrijednosti 7,8 milijuna eura (IPA sredstva) provedba je završena.

Projekti u provedbi usmjereni su na poboljšavanja pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje u tržišta rada sa svrhom jačanja suradnje i partnerstva između dionika tržišta rada na lokalnoj razini te povećanja zapošljivosti radnika na tržištu rada, zaposlenih i nezaposlenih osoba. Također, u provedbi su i projekti socijalnog uključivanja osoba kojima je otežan pristup tržištu rada te su suočeni s posebnim poteškoćama u pristupu zapošljavanju. Projekti koji su se provodili u sektoru obrazovanja usmjereni su na pružanje podrške pristupu obrazovanju skupinama u nepovoljnom položaju, jačanje sustava obrazovanja odraslih i daljnji razvoja hrvatskoga kvalifikacijskog okvira.

U drugoj polovici 2011. objavljeni su natječaji za 9 dodjela bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti od 23,4 milijuna eura, od čega su 19,90 milijuna eura IPA sredstva.

U **Prilogu 3.4.1** dana je tablica IPA IV - OP „Razvoj ljudskih potencijala“ s detaljnim pregledom provedbe projekata.

U **Prilogu 3.4.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz Programa IPA Komponenta IV – provedbenog tijela - Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

U **Prilogu 3.4.3** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 31.12.2011. iz programa IPA Komponente IV – provedbenog tijela - Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

3.5 IPA KOMPONENTA V – RURALNI RAZVOJ

Za IPA Komponentu V ukupno je za razdoblje 2007.-2011. dodijeljeno 129,40 milijuna eura IPA sredstava.

Operativnu strukturu za provedbu ove komponente čine Uprava za ruralni razvoj, Upravna direkcija SAPARD/IPARD programa u Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, kao upravljačko tijelo te Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, kao provedbeno tijelo.

Tijekom 2011. godine uz mjere Prioriteta 1: Mjera 101 „Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice“ i Mjera 103 „Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice“, provodile su se i mjere Prioriteta 3: Mjera 301 „Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture“ i Mjera 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih ekonomskih aktivnosti“.

Do 31.12.2011. godine, ukupno je provedeno 10 natječajaja, od čega 6 za Mjere 101 i 103 te po dva natječajaja za Mjeru 301 i Mjeru 302.

U izvještajnom razdoblju Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju raspisala je natječaje za sljedeće mjere :

- 2. natječaj za mjeru 302, od 12. rujna do 31. listopada 2011.,
- 6. natječaj za mjere 101 i 103, od 17. listopada do 28. studenog 2011.

U izvještajnom razdoblju obrađivane su prijave zaprimljene na četvrtom, petom i šestom natječaju za mjere 101 i 103, drugom natječaju za mjeru 301 te prvom i drugom natječaju za mjeru 302.

Ukupno su od početka provedbe ugovorena 103 projekta u vrijednosti 19,89 milijuna IPA sredstava, a isplaćeno je 13 projekata u vrijednosti 2,28 milijuna eura IPA sredstava.

Na dosadašnjim natječajima za mjeru 101, najveći broj ugovora potpisan je u sektorima voća i povrća (28 ugovora), mesa (13 ugovora), a slijede ulaganja u sektor mlijeka (10 ugovora), jaja (6 ugovora) i sektor žitarica i uljarica (četiri ugovora). Od ukupno ugovorenih projekata, za njih 10 je izvršena isplata sredstava, u ukupnom iznosu od 1,46 milijuna eura. Od toga iznosa iz IPA sredstava isplaćeno je 1,09 milijuna eura.

Na natječajima za mjeru 103, najveći broj ugovora potpisan je u sektoru ribarstva (9 ugovora) i sektoru voća i povrća (6 ugovora), a slijede sektori mesa (četiri ugovora), vinarstva (tri ugovora) i mljekarstva (dva ugovora). Od ukupno ugovorenih projekata, za njih tri izvršena je isplata sredstava u ukupnom iznosu od 1,59 milijuna eura. Od toga iznosa iz IPA sredstava isplaćeno je 1,19 milijuna eura.

U **Prilogu 3.5.1** dana je tablica s pregledom korisnika IPARD programa (ugovoreni projekti) po sektorima ulaganja, a u **Prilogu 3.5.2** tablica s pregledom korisnika IPARD programa po županijama do 31. prosinca 2011.

3.6. PRIMJENA PRAVILA N+3

U IPA komponentama III, IV i V primjenjuje se pravilo n+3 prema kojem iznos dodijeljenih sredstava za pojedinu godinu mora biti utrošen za plaćanje projekata, te poslani zahtjevi za povrat sredstava Europskoj komisiji najkasnije u sljedeće tri godine. Sredstva dodijeljena za 2007. trebala su biti utrošena do konca 2010., sredstva dodijeljena za 2008. godinu do konca 2011., itd. Za iznos neutrošenih sredstava Europska komisija trajno umanjuje dodijeljena sredstva. Na kraju 2011. godine ostala su neutrošena sredstva u IPA Komponenti III Regionalni razvoj u iznosu 14,5 milijuna eura od čega za Operativni program „Promet“ u iznosu 9,31 milijuna eura, Operativni program „Zaštita okoliša“ u iznosu 5,22 milijuna eura te za Operativni program „Regionalna konkurentnost“ u iznosu 0,1 milijuna eura. U IPA Komponenti V IPARD neutrošena su sredstva u iznosu 25,32 milijuna eura.

IPA Komponenta III Regionalni razvoj specifična je zbog provedbe velikih infrastrukturnih projekata koji se financiraju kroz Operativni program „Promet“ i Operativni program „Zaštita okoliša“, te dodjela bespovratnih sredstava kroz Operativni program „Regionalna konkurentnost“.

Glavni razlozi koji su utjecali na provedbu spomenutih programa i korištenje sredstava su:

- Europska komisija usvojila je pravni okvir za provedbu programa IPA tek u srpnju 2007., a za Republiku Hrvatsku rokovi vezani uz provedbu i plaćanja računaju se od 1. srpnja 2007.,
- provedba je mogla započeti tek nakon dobivanja dozvole za rad (ista je dobivena u zadnjem kvartalu 2008. odnosno 2009. godine, ovisno o pojedinoj IPA komponenti),
- dugotrajni postupak odobravanja velikih projekata od strane Europske komisije (projekti u vrijednosti većoj od 10 milijuna eura),
- za velike projekte koji se financiraju iz fondova EU (strukturni instrumenti) n+3 pravilo primjenjuje se od odobrenja projekta od strane Europske komisije, dok u programu IPA navedena iznimka ne postoji,
- dugotrajna procedura ugovaranja zbog provedbe prethodnih kontrola,
- ostvarene značajne uštede tijekom ugovaranja koje nije bilo moguće ponovno iskoristiti za nove projekte zbog kratkog roka (primjerice u IPA IIIb komponenti Zaštiti okoliša ugovoreni su svi planirani projekti, a ostvarene uštede u ugovaranju iznosile su 16,48 milijuna eura ili 94,39% dodijeljenih sredstava za programsku godinu 2008).

Zbog svih navedenih razloga, Republika Hrvatska je za provedbu projekata koji su se financirali iz programske godine 2008. (a koja sredstava su se prema pravilu n+3 trebala potrošiti do kraja 2011. godine) imala samo godinu i pol.

Na provedbu IPA Komponente V utjecao je dugotrajan postupak dobivanja dozvole za rad od strane Europske komisije, iako se radi o mjerama koje su nastavak programa SAPARD. Naime, Europska komisija je tijekom dodjele dozvole za rad nekoliko puta tražila dodatne izmjene procedura ovisno o novim iskustvima novih zemalja članica.

Tijekom 2011. godine održano je više sastanaka s predstavnicima Europske komisije na kojima je za pojedine komponente zatražena odgoda primjene pravila n+3 za šest mjeseci. Glavni argumenti za navedeni zahtjev su činjenice koje su bile izvan kontrole Republike Hrvatske i na koje nije mogla utjecati, a Europska komisija ih nije sagledala na odgovarajući način u trenutku donošenja provedbenih propisa za Program IPA, te su uvjeti provedbe bili restriktivniji nego za fondove EU. Europska komisija nije prihvatila navedene argumente.

3.7. PROGRAMI UNIJE

Institucije Republike Hrvatske uključene su u korištenje programa i sudjelovanje u radu agencija Europske unije. S obzirom da Republika Hrvatska nije članica Europske unije, obvezna je plaćati godišnje članarine koje se dijelom financiraju iz IPA Komponente I (ranije kroz program PHARE) i dijelom iz nacionalnih sredstava.

Koristi za Republiku Hrvatsku su višestruke jer se kroz programe i sudjelovanje u radu agencija Europske unije omogućuje izravno povezivanje institucija Republike Hrvatske s institucijama zemalja članica na konkretnim projektima, otvara se pristup dodatnim fondovima osiguranim za provedbu svakog programa, omogućuje se dobivanje bespovratnih sredstava kao i poticajnih sredstava u pojedinim programima.

Interes za korištenje programa i sudjelovanje u radu agencija Europske unije svake godine sve više raste što je vidljivo i u povećanju ukupnih iznosa predviđenih prije svega za **Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (FP7)**, te za **Program za cjeloživotno učenje i program Mladi na djelu**. S obzirom na povećani interes i važnost navedenih programa kojima se promoviraju obrazovanje, istraživanje i razvoj te uključivanje mladih u rad zajednice, postupno se povećava i financiranje iz državnog proračuna.

U dogovoru s Europskom komisijom, poradi većeg vlasništva nad pojedinim programom od strane tijela Republike Hrvatske, iznosi sufinanciranja članarina su se povećavali svake godine za 5%. No, postoje i specifični programi gdje je odnos drugačiji, poput FP7 ili Programa za cjeloživotno učenje i programa Mladi na djelu.

Prilikom analiziranja financijskih iznosa članarina i financijskih podataka za programe, treba uzeti u obzir da se modaliteti sudjelovanja bitno razlikuju od programa do programa.

Decentralizirane aktivnosti **Programa za cjeloživotno učenje i programa Mladi na djelu** u Republici Hrvatskoj provodi nacionalna provedbena agencija (Agencija za mobilnost i programe EU). Iz sredstava uplaćene članarine financiraju se projekti hrvatskih prijavitelja dok se ostatak sredstava koristi za operativne troškove provedbe samih programa, sudjelovanje u mrežama Europass, Euroguidance, Eurydice te centraliziranim aktivnostima navedenih programa i ostalim inicijativama.

Članarine se sufinanciraju iz IPA Komponente I, s time da ukupan iznos sufinanciranja za programe i agencije Europske unije ne može prijeći 10,00% godišnje alokacije (pri čemu programi istraživanja i razvoja ne ulaze u tih 10,00%) te u prvoj godini sudjelovanja ne može iznositi više od 90,00% ukupne vrijednosti doprinosa za određeni program. Svake sljedeće godine taj se iznos smanjuje za minimalno 5%.

Plaćanja članarina iz programa IPA I 2007, IPA I 2008 i IPA I 2009 završena su i obuhvaćena prijašnjim izvješćima.

U IPA I 2010 za plaćanje članarina osigurano je ukupno 7,44 milijuna eura. Do 31. prosinca 2011. isplaćeno je 7,40 milijuna eura.

Nakon pristupanja Europskoj uniji, Republika Hrvatska ulazi u sve programe Unije koji postoje u EU, a kao država članica osigurava iznose za sufinanciranje po projektu, ovisno o uvjetima i specifičnostima svakog pojedinog programa.

U razdoblju od 1. lipnja do 31. prosinca 2011. za članarine za sudjelovanje u programima i agencijama Europske unije iz IPA I 2010 plaćeno je 3,79 milijuna eura.

Tablica 4: Programi i agencije EU za koje je plaćena članarina iz IPA I 2010 (u eurima)

PROGRAM UNIJE	PLANIRANO (prema projektnom sažetku)			PLAĆENO		
	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno
Fiscalis 2013.	67.500,00	22.500,00	90.000,00	67.500,00	22.500,00	90.000,00
Carine 2013.	60.000,00	20.000,00	80.000,00	60.000,00	20.000,00	80.000,00
Kultura 2007.-2013.	127.500,00	42.500,00	170.000,00	127.500,00	42.500,00	170.000,00
Media 2007.	100.886,00	33.629,00	134.515,00	100.886,00	33.629,00	134.515,00
Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (FP7)	3.500.000,00	4.864.000,00	8.364.000,00	3.500.000,00	4.802.728,16	8.302.728,16
Europa za građane	63.750,00	21.250,00	85.000,00	63.750,00	21.250,00	85.000,00
PROGRESS	225.000,00	75.000,00	300.000,00	225.000,00	75.000,00	300.000,00
Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP), potprogrami:						
- Program za poduzetništvo i inovacije (EIP)	678.772,00	226.257,00	905.029,00	678.772,00	384.490,00	1.063.262,00

- Inteligentna energija (IEE)	472.920,00	157.640,00	630.560,00	472.920,00	234.680,00	707.600,00
- Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)	261.582,00	174.388,00	435.970,00	261.582,00	111.393,00	372.975,00
Financijski instrument civilne zaštite i Mehanizam Zajednice za civilnu zaštitu	135.000,00	45.000,00	180.000,00	94.749,31	31.583,10	126.332,41
Drugi program aktivnosti Zajednice u području zdravlja 2008.-2013.	103.985,00	34.662,00	138.647,00	103.984,50	34.661,50	138.646,00
Marco Polo II	146.250,00	48.750,00	195.000,00	146.250,00	48.750,00	195.000,00
ISA Program	29.540,00	9.847,00	39.387,00	29.539,50	9.846,50	39.386,00
Program za cjeloživotno učenje	1.000.000,00	5.000.000,00	6.000.000,00	1.000.000,00	5.000.000,00	6.000.000,00
Program Mladi na djelu	470.000,00	1.330.000,00	1.800.000,00	470.000,00	1.330.000,00	1.800.000,00
UKUPNO	7.442.685,00	12.105.423,00	19.548.108,00	7.402.433,31	12.203.011,26	19.605.444,57

Izvor: Ministarstvo financija

* Plaća se prema pozivu za plaćanje dobivenom od Europske komisije, može se razlikovati od planiranog iznosa u projektom sažetku.

4. NEPRAVILNOSTI

S ciljem jačanja sustava upravljanja nepravilnostima u Republici Hrvatskoj (AFCOS sustava) i zaštite financijskih interesa Europske unije, kontinuirano se prati implementacija ciljeva i mjera iz „Nacionalne strategije suzbijanja prijevара za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010.-2012.“ i Akcijskog plana za njezinu provedbu, koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 14. siječnja 2010. godine. Navedene aktivnosti koordinira Ministarstvo financija, Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара.

Slijedom preporuka OLAF-a, Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара je u procesu uspostave sustava elektronskog izvještavanja o nepravilnostima (IMS) u Republici Hrvatskoj. Navedeni elektronski sustav zamijenit će dosadašnji papirnati način izvještavanja o nepravilnostima. U razdoblju od 14. do 16. studenoga 2011. godine, OLAF je u suradnji sa Samostalnim odjelom za suzbijanje nepravilnosti i prijevара održao edukacije vezano uz korištenje IMS sustava namijenjen osobama za nepravilnost koje će koristiti IMS sustav u svrhu izvještavanja o nepravilnostima.

Vezano uz jačanje kapaciteta zaposlenika tijela u AFCOS sustavu, predstavnici Samostalnog odjela su tijekom druge polovice 2011. godine kontinuirano održavali edukacije u području zaštite financijskih interesa Europske unije.

U razdoblju od 30. lipnja do 31. prosinca 2011. prijavljeno je pet (5) novih slučajeva nepravilnosti, dva slučaja u IPA Komponenti I, jedan slučaj u IPA Komponenti II te dva slučaja u IPA Komponenti III. Ostali slučajevi predstavljaju nastavak praćenja poduzimanja odgovarajućih aktivnosti i mjera po prijavljenim slučajevima.

U **Prilogu 4.** nalazi se detaljan opis nepravilnosti koje su prijavljene do 31. prosinca 2011. godine i mjere poduzete za njihovo otklanjanje.

5. PRIPREME ZA KORIŠTENJE EU FONDOVA NAKON 1. SRPNJA 2013.

Pripreme za korištenje EU fondova obuhvaćale su pripreme hrvatskih institucija za dobivanje dozvole za rad bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije, konzultacije s Europskom komisijom za operativne programe za drugu polovinu 2013. godine, pripremu projekata te jačanje administrativnih kapaciteta.

Institucije uključene u provedbu IPA komponenti I, II, III i IV dobile su tijekom 2008. godine dozvolu za rad uz prethodnu kontrolu Delegacije Europske unije. Prethodne kontrole podrazumijevaju da je za svaku fazu natječajnog postupka potrebna prethodna suglasnost Delegacije Europske unije. Svrha prethodnih kontrola je osigurati ugovaranje projekta u skladu s EU pravilima te prijenos znanja na hrvatske institucije.

Republika Hrvatska je za svaku IPA komponentu dogovorila s Europskom komisijom tijekom procesa i glavne uvjete (*eng. road map*) za dobivanje dozvole za rad bez prethodne kontrole. U spomenutim dokumentima sadržana su mjerila čije je ispunjavanje preduvjet za slanje zahtjeva. Mjerila obuhvaćaju administrativno jačanja institucija (dodatnim zapošljavanjem i kontinuiranom edukacijom), zadovoljavajuću provedbu IPA programa, pravovremeno ugovaranje u skladu s postavljenim planovima nabave te kvalitetno pripremljenu natječajnu dokumentaciju. Za razdoblje srpanj-prosinac 2011. Europskoj komisiji dostavljeni su kvartalni izvještaji o ispunjavanju mjerila.

Dobivanje dozvole za rad u sustavu bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije u Komponenti I je preduvjet za prihvatljivost troškova nakon 1. srpnja 2013.

Operativni programi IPA Komponente III i Komponente IV nastavljaju se provoditi kao Operativni programi financirani iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u drugoj polovini 2013., a provedbu nastavljaju iste institucije. Za nastavak rada hrvatske institucije moraju dobiti dozvolu Europske komisije za rad po pravilima navedenih fondova. Zahtjev za dobivanje dozvole može se podnijeti službeno nakon 1. srpnja 2013. Stoga je dobivanje dozvole za rad bez prethodnih kontrola Delegacije EU za IPA programe izuzetno važno za ubrzavanje postupka dobivanja dozvole za rad za strukturne fondove i Kohezijski fond, te početak korištenja sredstava.

Za operativne programe za drugu polovinu 2013. godine nastavljene su konzultacije s Europskom komisijom te se paralelno radilo na pripremi projektnih aplikacija za financiranje iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda.

Vezano za jačanje administrativnih kapaciteta, zaposlenici su kontinuirano sudjelovali u programima edukacije. Programi edukacije organizirani su iz područja pripreme, implementacije i praćenja EU projekata, a provedeni su u okviru Ministarstva financija, Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije. Dio programa proveden je u okviru projekata tehničke pomoći te suradnje s partnerskim institucijama iz zemalja članica.

Povećanje ukupnog broja zaposlenika na EU poslovima djelomično je ostvareno u odnosu na planirano, te je i nadalje glavni izazov osigurati odgovarajući broj zaposlenika koji će u sljedećim godinama moći provoditi programe u deseterostruko većoj vrijednosti u odnosu na Program IPA.